

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej ENERGA SA

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENERGA SA („Grupa Kapitałowa”), w której jednostką dominującą jest ENERGA SA („Jednostka dominująca”), które zawiera:

- skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 r.;

sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.:

- skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat;
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów;
- skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym;
- skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych;

oraz

- informację dodatkową zawierającą opis przyjętych zasad rachunkowości

oraz inne informacje objaśniające („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 r., skonsolidowanych finansowych wyników działalności oraz skonsolidowanych przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony tego dnia zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi Grupę Kapitałową przepisami prawa oraz statutem Jednostki dominującej.

Niniejsza opinia jest spójna z naszym sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 13 marca 2019 r.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Międzynarodowych Standardów Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”);
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089 z późniejszymi zmianami) („ustawa o biegłych rewidentach”);
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Grupy Kapitałowej zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”), przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia

sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27 maja 2014 r., str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11 czerwca 2014 r., str. 66) („rozporządzenie UE”);

- innych obowiązujących przepisów prawa.

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Spełniamy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IFAC. W trakcie badania kluczowi biegli rewidentzi oraz firma audytorska pozostali niezależni od Grupy Kapitałowej zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości, a przy formułowaniu naszej opinii podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw. Zidentyfikowaliśmy następujące kluczowe sprawy badania:

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 14.335 milionów złotych zaś odpis z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2018 r. 377 milionów złotych.

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 6 „Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach”, Nota 9.6 „Rzeczowe aktywa trwałe”, Nota 9.9 „Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych”, Nota 11.1 „Koszty działalności według rodzaju”, Nota 11.2 „Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat”, Nota 13 „Rzeczowe aktywa trwałe”

Kluczowa sprawa badania

Nasza reakcja

Jak opisano w nocie 13 skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z uwagi na

Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:

występowanie przesłanek mogących skutkować utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych Grupa zdecydowała się przeprowadzić testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych w obszarze wytwarzania energii elektrycznej, tj. w szczególności aktywów wytwórczych należących do spółek ENERGA Wytwarzanie SA, ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA i ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o..

Grupa dokonała szacunku wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych w obszarze wytwarzania energii w oparciu o wartości użytkowe ośrodków wypracowujących środki pieniężne, z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych została uznana przez nas za kluczową sprawę badania, ponieważ ocena ich wartości odzyskiwalnej oparta jest na szeregu założeń i szacunków, w szczególności w odniesieniu do wysokości przyszłych przepływów pieniężnych oraz przyjętej stopy dyskonta.

Prognozowane dla obszaru wytwarzania energii przepływy pieniężne zależą przede wszystkim od założeń przyjętych w zakresie cen energii elektrycznej, węgla kamiennego oraz świadectw pochodzenia energii i uprawnień do emisji CO₂.

Zasadność przyjętych w tym zakresie założeń obarczona jest znaczącą niepewnością z uwagi na potencjalną przyszłą zmienność warunków regulacyjnych i niepewność odnośnie ich wpływu na ekonomikę funkcjonowania obszaru wytwarzania energii elektrycznej.

- Ocenę zgodności stosowanej przez Grupę polityki rachunkowości w zakresie identyfikacji, ujmowania i pomiaru utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej;
- Ocenę systemu kontroli wewnętrznej w zakresie identyfikacji przesłanek utraty wartości oraz przeprowadzania testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych;
- Ocenę prawidłowości identyfikacji ośrodków wypracowujących środki pieniężne;
- Krytyczną ocenę racjonalności przyjętych przez Grupę osądów i założeń oraz dokonanych na ich podstawie szacunków wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych w obszarze wytwarzania energii elektrycznej, a w konsekwencji wysokości ujętych odpisów z tytułu utraty wartości, korzystając w tym zakresie ze wsparcia naszych wewnętrznych specjalistów z zakresu wycen, w tym:
 - ✓ ocenę przygotowanego przez Grupę modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, pod kątem jego zgodności z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej, powszechnie stosowanymi modelami testowania utraty wartości oraz wewnętrznej spójności zastosowanej metodyki,
 - ✓ ocenę racjonalności przyjętych przez Grupę kluczowych założeń makroekonomicznych, w tym w szczególności dotyczących stopy dyskonta, poprzez porównanie ich do źródeł zewnętrznych,
 - ✓ krytyczną ocenę racjonalności projekcji przyszłych przepływów pieniężnych, w tym założonych w nich poziomów przychodów, kosztów i nakładów inwestycyjnych poprzez porównanie przyjętych założeń do historycznych informacji finansowych oraz analizę działań podjętych przez Grupę do dnia badania,
 - ✓ ocenę czy założenia Grupy co do przyszłych warunków regulacyjnych zostały oparte na najbardziej prawdopodobnym modelu rynku mocy oraz systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii;
 - ✓ analizę prawidłowości przyjętych założeń odnośnie cen energii

elektrycznej poprzez porównanie ich do wyników zamówionych przez Grupę analiz zewnętrznych ekspertów, których kompetencje, doświadczenie i obiektywizm oceniliśmy;

- Ocenę poprawności i kompletności ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w zakresie testów na utratę wartości, w tym ocenę przygotowanej przez Grupę analizy wrażliwości modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych na zmianę kluczowych założeń, takich jak stopa dyskonta, ceny energii i przychody z rynku mocy.

Prawidłowość ujęcia przychodów

Przychody ze sprzedaży za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 r. wynoszą 10.337 milionów złotych, należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2018 r. wynoszą 1.429 milionów złotych.

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 6 „Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach”, Nota 9.24.1. „Aktywa finansowe”, Nota 9.26 „Przychody ze sprzedaży”, Nota 10 „Przychody ze sprzedaży”, Nota 28 „Instrumenty finansowe”

Kluczowa sprawa badania

Nasza reakcja

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 r. Grupa osiągała przychody przede wszystkim ze sprzedaży energii elektrycznej do odbiorcy końcowego oraz na rynku hurtowym, usług dystrybucji energii elektrycznej i ze sprzedaży gazu.

Kwestia ujęcia przychodów ze sprzedaży była przedmiotem naszej szczególnej uwagi ze względu na fakt, że zastosowanie odpowiednich standardów sprawozdawczości finansowej jest złożone i wymaga od Kierownictwa dokonywania szacunków i osądów księgowych co do wartości energii elektrycznej i zrealizowanej usługi dystrybucji niezafakturowanej na dany dzień bilansowy. Odczyty liczników dotyczące wartości sprzedanej energii elektrycznej odbiorcom detalicznym dokonywane są w większości w okresach odmiennych niż okres sprawozdawczy. W związku z powyższym jednostki wchodzące w skład Grupy ENERGA dokonują szacunków sprzedaży energii elektrycznej oraz usługi jej dystrybucji na każdy dzień kończący okres

Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:

- Zaktualizowanie naszego zrozumienia i oceny procesu ujmowania przychodów ze sprzedaży oraz przeprowadzenie testów kontroli wewnętrznej w tym obszarze, w szczególności w zakresie prawidłowości fakturowania klientów z tytułu zużycia energii na podstawie odczytu z licznika;
- Ocena polityki rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów pod kątem ich zgodności z odpowiednimi wymogami standardów sprawozdawczości finansowej;
- Przy wsparciu naszych wewnętrznych specjalistów z obszaru zarządzania bezpieczeństwem informatycznym weryfikację poprawności raportów z systemów billingowych oraz poprawności ich ujęcia w księgowych systemach informatycznych;
- Przy wsparciu naszych wewnętrznych specjalistów z obszaru zarządzania

sprawozdawczy, za okres nieobjęty odczytem.

Ujęcie przychodów ze sprzedaży opiera się również się na wykorzystaniu złożonych informatycznych systemów przetwarzania danych (w szczególności systemów billingowych), które przetwarzają duże ilości danych w połączeniu z kombinacją różnych taryf i okresów odczytu rzeczywistej wartości sprzedanej energii elektrycznej. W związku z powyższym prawidłowość ujęcia przychodów stanowi nieodłączne ryzyko branżowe.

Z powyższych względów obszar ten został przez nas uznany za kluczową sprawę badania.

bezpieczeństwem informatycznym, ocenę wybranych wykorzystywanych przez Grupę systemów informatycznych w zakresie prawidłowości funkcjonowania zaprogramowanych kontroli automatycznych w obszarze zarządzania zmianami oraz dostępnymi do powyższych systemów, w tym systemów transakcyjnych stosowanych w procesie ujmowania przychodów;

- Uzgodnienie kwoty przychodów ujętych w księgach do danych bilingowych oraz przychodów ujętych na podstawie dokonanych przez Grupę szacunków co do wartości energii elektrycznej i zrealizowanej usługi dystrybucji niezafakturowanej na dany dzień bilansowy z danymi rzeczywistymi dostępnymi po zamknięciu okresu sprawozdawczego;
 - Ocena racjonalności kwoty przychodów ze sprzedaży poprzez zbudowanie niezależnych oczekiwań odnośnie tych przychodów:
 - ✓ dla usług dystrybucji – na podstawie analizy przychodów z roku poprzedniego zaktualizowanych o efekt zmiany taryfy dystrybucyjnej;
 - ✓ dla usług sprzedaży energii elektrycznej na podstawie analizy przychodów z roku poprzedniego zaktualizowanych o efekt zmiany wolumenu i ceny w poszczególnych grupach taryfowych.
 - ✓ porównanie naszych oczekiwań do przychodów ze sprzedaży ujętych przez Grupę dla linii biznesowej sprzedaż;
 - Dla wybranej próby klientów Grupy, uzyskanie potwierdzeń sald należności na dzień 30 października 2018 r.; Uzgodnienie zmian salda należności od 31 października 2018 r. do dnia bilansowego.
 - Uzgodnienie danych o ilości sprzedanej energii elektrycznej dla wybranej próby faktur dla klientów z informacjami w systemach bilingowych na podstawie odczytu z liczników, w tym sprawdzenie otrzymania zapłaty dla wybranych pozycji z każdego systemu billingowego.
-

Roszczenia z tytułu zaprzestania realizacji długoterminowych umów na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wartość ujętych zobowiązań tytułem zaprzestania realizacji długoterminowych umów na zakup praw majątkowych 19,2 miliona złotych zaś ujawnionych zobowiązań warunkowych z tego tytułu wynosi 59,2 miliona złotych;

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 35.1 „Zobowiązania warunkowe”

Kluczowa sprawa badania

Jak opisano w nocie 35.1 skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jednostka zależna ENERGA-OBRÓT SA („Spółka”) doszła do przekonania o bezwzględnej nieważności wieloletnich ramowych umów na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia („Umowy CPA”). Zdaniem Spółki, przyczyną bezwzględnej nieważności Umów CPA jest ich sprzeczność z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U.2017.1579).

Z uwagi na powyższe, z dniem 11 września 2017 r. Spółka zaprzestała realizacji Umów CPA i skierowała do sądów powszechnych i arbitrażowych powództwa o ustalenie nieważności tych umów.

W świetle zapisów zawartych umów, istnieje znacząca niepewność co do wyniku ostatecznego rozstrzygnięcia sporów sądowych dotyczących podstaw prawnych uznania ich bezwzględnej nieważności i zgłoszonych roszczeń, która wymaga przeprowadzenia szczegółowej analizy i dokonania szeregu założeń i osądów. Wartości roszczeń mogą być znaczące, a określenie ewentualnej kwoty, która powinna zostać ujęta lub ujawniona w sprawozdaniu finansowym, jest z natury subiektywna, dlatego zgłoszone i potencjalne roszczenia z tytułu zaprzestania realizacji umów na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia zostały uznane przez nas za kluczową sprawę badania.

Nasza reakcja

Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:

- Ocenę zgodności stosowanej przez Grupę polityki rachunkowości w zakresie ujmowania zobowiązań i rezerw oraz ujawniania zobowiązań warunkowych tytułem roszczeń z tytułu zaprzestania realizacji Umów CPA z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej;
- Analizę treści wybranych umów na zakup zielonych certyfikatów, w tym w szczególności w kontekście określonej przez Spółkę podstawy prawnej ich nieważności, oraz zgromadzonej do dnia badania korespondencji procesowej, w celu oceny prawdopodobieństwa niekorzystnego dla Spółki rozstrzygnięcia sporów związanych z zaprzestaniem realizacji tych umów;
- Analizę opinii prawnych posiadanych przez Spółkę i listów niezależnie otrzymanych przez nas od prawników obsługujących Spółkę dotyczących zgłoszonych roszczeń oraz toczących się w tym zakresie postępowań sądowych, omówienie wybranych kwestii z Zarządem ENERGA-OBRÓT SA;
- Analiza opinii prawnej sporządzonej na nasze zlecenie przez niezależną kancelarię prawną niezaangażowaną wcześniej w postępowanie oceniającą najbardziej prawdopodobny wynik sporu jak i ewentualne dalsze konsekwencje dla Spółki zarówno przyjęcia jak i odrzucenia przez sąd złożonych wniosków o uznanie bezwzględnej nieważności umów;
- Analiza wybranych wyroków sądowych oraz argumentów stron sporządzona przez naszego wewnętrznego specjalistę z zakresu prawa;
- Krytyczna ocena założeń i szacunków Spółki (w tym prawdopodobieństwa

- negatywnego rozstrzygnięcia sporów sądowych) w oparciu o powyższe analizy;
- Krytyczną ocenę racjonalności kalkulacji kosztów z tytułu zaprzestania realizacji umów w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia sporów, poprzez zbudowanie oczekiwań w oparciu o oszacowany wolumen niezrealizowanego zakupu zielonych certyfikatów oraz średnie ceny umowne zakupu zielonych certyfikatów i ich porównanie do kwoty ustalonej przez Spółkę;
- Ocena poprawności i kompletności ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczących zobowiązań warunkowych wynikających z zaprzestania realizacji umów na zakup zielonych certyfikatów.

Realizacja obowiązku wynikającego z art. 52 ustawy o OZE

Wartość bilansowa utworzonej rezerwy tytułem realizacji obowiązku wynikającego z art. 52 ustawy o OZE na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 433 miliony złotych.

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 6 „Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach”, Nota 9.18 „Pozostałe rezerwy”, Nota 24.2 „Pozostałe rezerwy”, Nota 37 „Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy”, Nota 37 „Istotne zdarzenia jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy”

Kluczowa sprawa badania

Z dniem 20 lipca 2017 r. wprowadzono do ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 20 lutego 2015 nowelizację (dalej: uOZE), która miała na celu powiązanie jednostkowej opłaty zastępczej (art. 56 uOZE) z rynkowymi cenami praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia. Zgodnie z uzasadnieniem w/w nowelizacji, wartość jednostkowa opłaty zastępczej powinna być ustalana, z uwzględnieniem rocznej ceny średnioważonej praw majątkowych za dany rok, którego dotyczy obowiązek. Po za kończeniem roku sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców, którego dotyczy obowiązek, następuje porównanie jednostkowej opłaty zastępczej obowiązującej dla danego roku i cen rynkowych zgodnie z art. 47 ust. 2 uOZE. W przypadku, gdy opłata zastępcza przewyższa cenę rynkową obowiązek, o którym mowa w art. 52 ust. 1 uOZE można realizować tylko w drodze umorzenia świadectw pochodzenia.

Nasza reakcja

Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:

- Ocena zgodności stosowanej przez Grupę polityki rachunkowości w zakresie identyfikacji, ujmowania i pomiaru rezerw z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej;
- Analiza treści nowelizacji ustawy o odnawialnych źródłach energii, komunikatów Prezesa URE i Ministerstwa Finansów
- Krytyczna ocena racjonalności przyjętych przez Grupę osądów i założeń oraz dokonanych na ich podstawie szacunków rezerwy dotyczącej realizacji obowiązku umorzenia praw majątkowych lub odprowadzenia opłaty zastępczej w obszarze sprzedaży energii elektrycznej, a w konsekwencji wysokości ujętych rezerw z tego tytułu, korzystając w tym zakresie ze wsparcia naszych wewnętrznych specjalistów z zakresu prawa, w tym:

Zasadniczą wątpliwością interpretacyjną jest możliwość skorzystania z jednostkowej opłaty zastępczej na rok 2018 po spełnieniu określonych w uOZE warunków.

1 lutego 2019 Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („URE”) opublikował Informację nr 12/2019 w sprawie realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy o odnawialnych źródłach energii, w roku 2019 („Informacja nr 12/2019”) wskazującą, że jedyną formą realizacji w/w obowiązku jest wyłącznie uzyskanie i przedstawienie do umorzenia tzw. zielonych świadectw pochodzenia. Jak wspomniano w nocie 37 skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Grupa przyjęła do rozliczenia podejście odmienne niż w w/w Informacji.

- ✓ ocena przyjętych przez Zarząd ENERGA-OBRÓT SA założeń w zakresie sposobu realizacji obowiązku wynikającego z art. 52 uOZE oraz szacunku przewidywanych kosztów do poniesienia, w oparciu o opinie niezależnych zewnętrznych ekspertów prawnych sporządzonych na zlecenie ENERGA-OBRÓT SA,
 - ✓ analiza zapisów uOZE i Informacji Prezesa URE oraz argumentów Grupy sporządzona przez naszego wewnętrznego specjalistę z zakresu prawa,
 - ✓ ocena kompetencji i niezależności ekspertów przygotowujących raporty będące podstawą przyjętych założeń leżących u podstawy kalkulacji rezerwy.
- Niezależna kalkulacja rezerwy na realizację obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy o odnawialnych źródłach energii i porównanie do wyliczenia Spółki;
 - Ocena poprawności i kompletności ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczących rozpoznanych rezerw na umorzenie praw majątkowych.

Umowy rodzące obciążenia wynikające z ustawy o zmianie ustawy o akcyzie i innych ustaw z 28 grudnia 2018 r.

Wartość bilansowa utworzonej rezerwy na kontrakty rodzące obciążenia na dzień bilansowy wynosi 136 miliony złotych.

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 6 „Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach”, Nota 9.18 „Pozostałe rezerwy”, Nota 11.5 „Pozostałe koszty operacyjne”, Nota 37 „Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy-Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw”

Kluczowa sprawa badania	Nasza reakcja
<p>Jak opisano w nocie 37 skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z dniem 1 stycznia 2019 roku weszła w życie ustawa z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw („Ustawa”), która ma na celu złagodzenie i stabilizację wzrostu cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych.</p> <p>Zgodnie z Ustawą ceny stosowane przez spółki obrotu (sprzedawców energii) dla odbiorców końcowych mają zostać w 2019</p>	<p>Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ocenę zgodności stosowanej przez Grupę polityki rachunkowości w zakresie identyfikacji, ujmowania i pomiaru rezerw, w tym z tytułu strat na kontraktach z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej; — Krytyczną ocenę racjonalności przyjętych przez Grupę osądów i założeń oraz dokonanych na ich podstawie szacunków

roku obniżone, co spowoduje spadek realizowanych przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej. Ustawa obejmuje wszystkie rodzaje umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorstwem obrotu, a odbiorcą końcowym.

Jednocześnie Ustawa ta wprowadziła mechanizm wypłaty rekompensat, które będą miały pokrywać różnicę pomiędzy cenami z nowo ustalonego cennika a średnioważoną ceną hurtową energii elektrycznej. Sposób ustalenia kwot rekompensat zostanie wskazany w aktach wykonawczych do Ustawy, które nie zostały jeszcze wydane.

Powyższe okoliczności przyczyniły się do analizy zawartych umów z kontrahentami w obszarze potencjalnego generowania strat i konieczności ujęcia rezerw na umowy rodzące obciążenie. Kwestia oszacowania rezerwy na umowy rodzące obciążenia została uznana za kluczową sprawę badania ponieważ wymaga profesjonalnego osądu oraz przyjęcia istotnych założeń, w szczególności dotyczących identyfikacji umów rodzących obciążenia zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe oraz identyfikacji strumieni, które można bezpośrednio przypisać do zidentyfikowanych umów, w tym oceny czy strumienie przychodów i kosztów z tytułu umów oraz strumienie z tytułu rekompensat mogą być rozpatrywane łącznie.

Określenie wpływu Ustawy wymagało również oceny, czy wiarygodne oszacowanie rezerwy jest możliwe oraz czy ujawnienie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jest wystarczające i nie wprowadza w błąd użytkownika sprawozdania.

W dniu 5 marca 2019 r. w Dzienniku Ustaw została ogłoszona nowelizacja ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. do ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Oszacowanie rezerwy wymagało profesjonalnego osądu dotyczącego oceny zdarzeń po dacie bilansowej, w tym szczególności czy przyjęte założenia powinny być oparte na Ustawie z dnia 28 grudnia 2018 czy też na jej nowelizacji z 5 marca 2019.

- potencjalnych strat na kontraktach dotyczących dostaw energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych, a w konsekwencji wysokości ujętych rezerw,
- Krytyczną ocenę przyjętego przez Zarząd założenia, że w analizowanym przypadku można zastosować zwolnienie z ujęcia rezerwy w odniesieniu do części zawartych umów wynikające z MSR 37.26 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe, z uwagi na brak możliwości jej wiarygodnego oszacowania i w konsekwencji wyłącznie ujawnienia zobowiązania warunkowego,
- Konsultacje z ekspertami z zakresu standardów rachunkowości,
- Ocenę poprawności i kompletności ujawnień, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, dotyczących ujętych lub ujawnionych rezerw, zobowiązań i aktywów warunkowych.

Odpowiedzialność Kierownika i Rady Nadzorczej Jednostki dominującej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Kierownik Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej oraz skonsolidowanych finansowych wyników działalności Grupy Kapitałowej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Grupę Kapitałową przepisami prawa i statutem Jednostki dominującej, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Kierownik Jednostki dominującej uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe Kierownik Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Grupy

Kapitałowej do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Kierownik Jednostki dominującej albo zamierza dokonać likwidacji Grupy Kapitałowej, zaniechać prowadzenia działalności, albo gdy nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania prowadzenia działalności.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351) („ustawa o rachunkowości”), Kierownik oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w tej ustawie. Członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są odpowiedzialni za nadzór nad procesem sprawozdawczości finansowej Grupy Kapitałowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Grupy Kapitałowej ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Kierownika Jednostki dominującej obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnie z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania

finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zmyślenie, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej Grupy Kapitałowej;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Kierownika Jednostki dominującej;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedniości zastosowania przez Kierownika Jednostki dominującej zasady kontynuacji działalności jako podstawy

rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Grupy Kapitałowej do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania

skonsolidowanego sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Grupa Kapitałowa zaprzestanie kontynuacji działalności;

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, a także czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację;
- uzyskujemy wystarczające i odpowiednie dowody badania odnośnie informacji finansowych jednostek lub działalności gospodarczych wewnątrz Grupy Kapitałowej w celu wyrażenia opinii na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jesteśmy odpowiedzialni za kierowanie, nadzór i przeprowadzenie badania Grupy Kapitałowej i pozostajemy

wyłącznie odpowiedzialni za naszą opinię z badania.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Jednostki dominującej informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Jednostki dominującej oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz informujemy o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu Jednostki dominującej wskazaliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy uznając je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają ich publicznego ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że sprawa nie powinna być komunikowana w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje wynikające z jej ujawnienia przeważąby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje

Na inne informacje składają się:

- sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 r. („Sprawozdanie z działalności”) wraz z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego, które

jest wyodrębnioną częścią tego Sprawozdania z działalności;

- odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości

(razem „Inne informacje”).

Odpowiedzialność Kierownika i Rady Nadzorczej Jednostki dominującej

Kierownik Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za Inne informacje zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa.

Kierownik oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności

wraz z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego oraz sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości, spełniały wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji.

W związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozważenie czy nie są one istotnie niespójne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone. Jeżeli na podstawie wykonanej pracy stwierdzimy istotne zniekształcenie w Innych informacjach, to jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa

oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jesteśmy zobowiązani do wydania opinii, czy Grupa Kapitałowa w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarła informacje wymagane przepisami prawa lub regulaminami, a w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami prawa i informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz do poinformowania, czy Grupa Kapitałowa sporządziła odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie pracy wykonanej w trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności, we wszystkich istotnych aspektach:

- zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa; oraz
- jest zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto oświadczamy, że w świetle wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania jednostkowego sprawozdania finansowego nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Opinia o oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego

Naszym zdaniem, w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego, które jest wyodrębnioną częścią Sprawozdania z działalności, Grupa Kapitałowa zawarła informacje określone w paragrafie 70 ust. 6 punkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem

członkowskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 757) („rozporządzenie”).

Ponadto naszym zdaniem informacje określone w paragrafie 70 ust. 6 punkt 5 lit. c-f, h oraz lit. i rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego, we wszystkich istotnych aspektach:

- zostały sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, oraz

— są zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach potwierdzamy, że Grupa Kapitałowa sporządziła odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego tem

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Oświadczenie na temat świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy zabronionych usług niebędących badaniem, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach.

Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Grupy Kapitałowej i jednostek przez nią kontrolowanych w badanym okresie zostały ujawnione w punkcie 3.10 Sprawozdania z działalności.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani po raz pierwszy do badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 20 grudnia

2016 r. Całkowity nieprzerwany okres zlecenia badania wynosi 2 lata począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r,

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Zbigniew Libera

Natalia Markowska

Kluczowy biegły rewident
Nr w rejestrze 90047
Komandytariusz, Pełnomocnik

Kluczowy biegły rewident
Nr w rejestrze 10853

Gdańsk, 13 marca 2019 r.